

Opmerkelijk

Tekst: Dick Groenendijk

Terugkijkend op het vlinder- en libellenseizoen van 2004 is er een beetje dubbel gevoel. Enerzijds was er de indruk dat er heel veel soorten slechts in lage aantallen vlogen. Aan de andere kant waren er dit jaar wel heel veel bijzondere meldingen. Naast de bezorgde mensen waren er dus ook heel opgetogen telefoontjes met enthousiaste waarnemers die net weer iets heel bijzonders gezien hadden. Hieronder volgt traditiegetrouw een greep uit de bijzondere en opmerkelijke waarnemingen.

Moeilijk De familie van de witjes is soms niet gemakkelijk te determineren. Vooral in vlucht is het ook voor de ervaren vlinderaar een hele klus. Maar getuige de bijgaande foto vinden de witjes zelf het ook moeilijk. De

Hans van Kuijk

Witjes: lastig te determineren.

foto is gemaakt op 22 augustus in Retranchement in Zeeuws Vlaanderen door Hans van Kuijk. Een mannetje van het klein koolwitje is een paring aangegaan met een klein geaderd witje. Het is onduidelijk of dit uiteindelijk nakomelingen zal opleveren. Maar als dat zo is, dan is die nieuwe generatie witjes nog moeilijker te determineren dan anders!

Limburg (I) De vondst van de veldparelmoervlinder op het Nederlandse deel van de Sint Pietersberg werd vorige aflevering al gemeld, maar nieuw is dat er in juli ook rupsen gevonden zijn. Het was sowieso goed toeven in Limburg, want er bleek ook een kleine populatie van de purperstreepparelmoervlinder bij Kerkrade aanwezig en ook de iepenpage in de omgeving van Heerlen bleek nog steeds present. Op de Sint Pietersberg werden op twee verschillende dagen en op twee verschillende plekken in totaal drie dambordjes gezien. Ook bijzonder was dat er in het Gulpdal bij Slenaken een nieuwe populatie van het klaverblauwtje werd gevonden. In totaal werden er begin augustus op een kleine bloemrijke helling zeven vlinders gezien. De status van deze soort blijft vooralsnog een beetje onduidelijk. Het klaverblauwtje duikt af en toe voor een poosje op, maar verdwijnt ook steeds weer voor een paar jaar. De laatste jaren is er ook weer een populatie aanwezig op de Sint Pietersberg die zowel in het voorjaar als in de zomer van 2004 is waargenomen. Maar echt vaste voet lijkt het klaverblauwtje vooralsnog niet te krijgen. Toch is er met deze nieuwe vestiging weer een nieuwe plek bij en dus ook de hoop dat het klaverblauwtje uiteindelijk een echte blijver wordt.

Albert Vliegthart

De kleine tanglibel werd vanaf 8 augustus diverse keren waargenomen.

Limburg (II) Er was ook bijzonder libellennieuws. Langs de Roer werd opnieuw een kleine tanglibel waargenomen. Het ging om een mannetje dat op 8 augustus voor het eerst werd waargenomen door een groepje waarnemers waaronder Albert Vliegthart die bovenstaande foto maakte. Ook op 11 augustus werd een exemplaar gezien. Deze libellensoort van stromend water komt tot heel dicht bij Nederland voor, maar kan zich nog steeds niet definitief vestigen. Al een aantal jaren geleden werden de eerste kleine tanglibellen langs de Roer gezien en het begint er dus wel steeds meer op te lijken dat zich in de rivier de Roer een kleine populatie bevindt. Hopelijk krijgt deze bijzondere libel in de toekomst de kans zich verder uit te breiden.

Mobiliteit Van veel vlinders is het onduidelijk hoe mobiel ze precies zijn en wat voor afstanden ze kunnen overbruggen. De eikenpage bijvoorbeeld staat te boek als honkvast. Op 17 juli 2004 zat een groepje vogelaars op de punt van het zuiderhavenhoofd van Scheveningen over zee naar zeevogels te zoeken. De punt van het zuiderhavenhoofd steekt minstens 500 meter de zee in en groot was dan ook de verbazing toen er plotseling een eikenpage op de punt van de telescoop van één van de vogelaars landde. De dichtstbijzijnde bosschages waarin eiken van enige betekenis staan, zijn minstens 1500 meter verwijderd en om de punt van het zuiderhavenhoofd te bereiken moet een flink stuk kaal landschap of zelfs open water worden overgevlogen. Kennelijk kunnen honkvaste soorten als de eikenpage incidenteel dergelijke afstanden over volstrekt ongeschikt gebied afleggen.

Garry Bakker

Het zuiderhavenhoofd van Scheveningen: een heel bijzondere plek voor een eikenpage.